

Læreruddannelse med internationalt perspektiv

Rådet for Internationalisering af Uddannelserne

Juni 2008

Rådet for Internationalisering af Uddannelserne rådgiver ministeren for videnskab, teknologi og udvikling, undervisningsministeren og kulturministeren samt CIRIUS om fremme af internationaliseringen af de danske uddannelser. Rådet rådgiver om internationalisering på alle niveauer af uddannelsessystemet. Rådet har til opgave at:

- rådgive om mulige tiltag, der kan sikre, at alle unge får en uddannelse med globalt perspektiv.
- rådgive om mulige tiltag, der kan sikre, at danske elever og studerende opnår globale faglige kompetencer, interkulturelle kompetencer og globalt udsyn.
- rådgive om mulige tiltag, der kan gøre danske uddannelser og danske uddannelsesinstitutioner attraktive for udenlandske elever, studerende og undervisere.
- rådgive om mulige tiltag, der kan gøre danske skoler og uddannelsesinstitutioner til attraktive samarbejdspartnere.
- rådgive om mulige tiltag, der kan understøtte danske uddannelsesinstitutioners udvikling af attraktive faglige miljøer, der kan bidrage til at tiltrække og fastholde højt kvalificeret arbejdskraft i Danmark.

Rådet skal overordnet bidrage til, at internationale udviklingstendenser bringes ind i udviklingen og formuleringen af uddannelsespolitikken. Samtidig skal rådet medvirke til, at internationaliseringen af uddannelsespolitikken både bidrager til samfundets konkurrencedygtighed og vækst og til at øge den mellemfolkelige forståelse.

Forord.....	4
1. Hvorfor Internationalisering?.....	6
2. Læreruddannelsen er nøglen.....	7
3. Læreruddannelsen i Bologna-perspektiv	9
4. Barrierer for mobilitet i læreruddannelsen	10
4.1. Fagopdeling	10
4.2. Økonomisk incitament	11
4.3. Praktik i udlandet	12
5. Rammer, der kan styrke internationalisering af læreruddannelsen.....	14
5.1. Ny lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser	14
5.2. Den nye læreruddannelse	14
5.3. De nye professionshøjskoler	15
5.4. Udlandsophold og merit.....	16
5.5. Internationale læringsmiljøer	16
5.6. Mobilitet på arbejdsmarkedet.....	19
6. anbefalinger til sikring af internationalisering i læreruddannelsen	20
6.1. anbefalinger til lovgivere	20
6.2. anbefalinger til institutionerne	21
7. Lærernes videre- og efteruddannelse i grundskolen.....	23
7.1. anbefalinger til kompetenceløft for uddannede lærere.....	24
Bilag 1: Kompetencer til internationalt arbejde i grundskolen.....	26
Bilag 2: Behov for klarere regler	27

Forord

”Skolen skal sikre, at alle unge får kundskaber og færdigheder, der kvalificerer dem til at deltage aktivt i en globaliseret verden.” Således formulerede regeringen i 2006 en af anbefalingerne i globaliseringsstrategien.

Med denne rapport giver Rådet for Internationalisering af Uddannelserne en række anbefalinger til, hvorledes lærerne bliver rustede til at give undervisningen i grundskolen et solidt globalt perspektiv. Hovedfokus i rapporten er anbefalinger til en justering af læreruddannelsen, således at de internationale perspektiver får bedre mulighed for at udfolde sig - først i læreruddannelsen og efterfølgende i de læreruddannedes virke i folkeskolen. Dertil giver rådet anbefalinger, der retter sig mod lærernes efter- og videreuddannelse, således at det samlede lærerkorps hurtigere opnår de fornødne kvalifikationer til at kunne give børn og unge en skoleuddannelse med internationalt udsyn.

Rådet for Internationalisering af Uddannelserne blev nedsat i 2007 for at rådgive regeringen om internationalisering på alle niveauer af uddannelsessystemet. Rådets medlemmer var pr. 1/5 2008:

Hans Peter Jensen (formand) Forhenværende rektor for Danmarks Tekniske Universitet

Hans Siggaard Jensen, institutleder ved Learning Lab Denmark.

Svend Trøst, prorektor ved VIA University College (tidl. Vitus Bering)

Conni Simonsen, direktør for Group Service ved Grundfos Management

Henrik Sveidahl, rektor for Rytmask Musikkonservatorium
John Edelsgaard Andersen, kontorchef ved Københavns Universitet

Jens Boe Nielsen, Rektor for Nørre Gymnasium

Lisa Holden Christensen, Skoleleder på Rugkobbelskolen

Per Nyborg, forhenværende generalsekretær for Universitets- og Høgskolerådet, Oslo.

Rådet sekretariatsbetjenes af CIRIUS, der er en styrelse under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. CIRIUS arbejder med internationalisering af uddannelse og læringsmiljøer.

Til at forestå arbejdet med denne rapport har Rådet været bistået af en arbejdsgruppe bestående af:

Hans Peter Jensen, formand for Rådet

Tove Heidemann, Head of International Relations, University College Syd

Peter Wellendorf, Chef for Internationalt Projektkontor, Pædagogisk/Socialfaglig Højskole, VIA University College

Fra CIRIUS har kontorchef Lia Leffland og specialkonsulent Ina Winther Groth bistået arbejdsgruppen.

Under udvalgsarbejdet har udvalget besøgt Professionshøjskolen Lillebælt i Jelling, Professionshøjskole Sjælland i Vordingborg samt Professionshøjskolernes Rektorkollegium. På alle vores besøg har vi fået god inspiration til arbejdet, og vi takker for det store engagement og den venlige modtagelse, vi har oplevet alle steder.

København, juni 2008.

1. Hvorfor internationalisering?

Ét af regeringens mål for folkeskolen er, at det skal sikres, at alle unge får kundskaber og færdigheder, der kvalificerer dem til at deltage aktivt i en globaliseret verden¹. I regeringens globaliseringsstrategi understreges det, at viden om andre lande, sprogfærdigheder og international kultur- og samfundsforståelse er grundlæggende kompetencer for at deltage aktivt i et samfund præget af globaliseringen. Undervisningen i folkeskolen skal derfor have et globalt perspektiv, engelskundervisningen skal styrkes, og alle børn skal i deres skoletid deltage i mindst ét internationalt projekt.

Der er et stigende behov for kompetencer til at kunne begå sig i et internationalt samfund og et internationalt arbejdsmarked. Grundlaget for disse kompetencer lægges allerede i grundskolen, hvor eleverne bør opnå interkulturelle kompetencer, som handler om evnen til at relatere til andre mennesker og kulturer samt evnen til at sætte sig i andre menneskers situation. Det personlige kulturmøde med elever fra andre lande giver eleverne forståelse for andre landes kultur, levevis og sprog. Eleverne skal blive i stand til at danne sig en referenceramme, de til enhver tid kan trække på, og som giver dem muligheden for senere at virke på et internationalt uddannelses- eller arbejdsmarked,

hvad enten det er i Danmark eller i udlandet.

Der er således et behov for at styrke grundskolens undervisningsaktiviteter, så eleverne opnår kompetencer i forhold til såvel sprog som til at mestre det konkrete møde med mennesker fra andre kulturer og nationaliteter. Gennem konfrontationen med forskellighed skærpes bevidstheden om én selv. Derfor bidrager det internationale arbejde også til en styrkelse af elevernes egen identitet både fagligt, personligt og kulturelt.

2. Læreruddannelsen er nøglen

For at grundskolen skal kunne leve op til de nye udfordringer, må fremtidens lærere besidde en række kompetencer, der gør den enkelte lærer i stand til at støtte eleverne i at få internationalt udsyn, viden, forståelse og evne til at agere i et flerkulturelt miljø. Det er derfor essentielt, at lærerne i deres grunduddannelse og senere i forbindelse med efter- og videreuddannelser bliver bibragt de nødvendige kompetencer og kontakter i forhold til arbejdet med den internationale dimension i undervisningen. Disse kompetencer kan opnås på flere måder.

Et udlandsophold som en integreret del af læreruddannelsen vil være et godt udgangspunkt, men også de lærerstuderende, der ikke tager på udlandsophold, kan opnå de nødvendige kompetencer gennem en målrettet indsats på uddannelsesinstitutionerne. Det kræver, at institutionerne tilrettelægger indholdet i læreruddannelsen med henblik på at tilgodese den internationale dimension, suppleret med en integrering af udenlandske undervisere og udenlandske studerende i det lokale undervisningsmiljø.

De lærerstuderende skal forberedes til deltagelse i internationale projekter, som vil være fremmede for udviklingen af internationale kompetencer. De lærerstuderende skal

desuden lære at finde inspiration og etablere internationale samarbejder gennem forskellige tilbud, der senere vil kunne støtte deres arbejde med den internationale dimension i grundskolen². I bilag 1 er der angivet en række færdigheder og kompetencer, som en grundskole samlet set bør råde over eller udvikle for at få det optimale udbytte af deltagelse i et internationalt projekt.

Når man ser på indholdet i og rammerne for den danske læreruddannelse, er det internationale perspektiv tilstede, men i begrænset omfang. Gennem samarbejdet inden for Bologna-processen er ECTS-systemet implementeret i læreruddannelsen, mens den internationale dimension kun i ringe grad er nævnt i mål- og indholdsbeskrivelserne. MVU-rådet påpeger i sin rapport fra 2003³, at de mellemlange videregående uddannelser strukturelt er søgt tilpasset en international udvikling, men at der ikke er fulgt op med en international dimension i uddannelsernes mål og indhold.

I regeringens globaliseringsstrategi fastslås det, at alle unge skal have en uddannelse med globalt perspektiv, og at mange flere danske studerende skal på uddannelsesophold i udlandet, så de kan få international indsigt og større

¹ Fra regeringens globaliseringsstrategi "Fremgang, fornyelse og tryghed", april 2006. Strategien kan ses på: <http://www.globalisering.dk/page.dsp?page=259>

² F.eks. emu.dk, fagenes infoguide, skoleniverden.dk, cirusonline.dk, eTwinning.net.

³ Rådet for Mellemlange Videregående Uddannelser, "Rapport fra MVU-rådet om internationalisering", januar 2003.

forståelse for andre kulturer. De mellemlange videregående uddannelser nævnes specifikt som et område med potentiale for mere studentermobilitet og som et område, hvor det relevante udbud af engelsksproget undervisning er beskedent.

Rådet vurderer, at der er en række barrierer for, at lærernes uddannelse kan få den nødvendige internationale dimension. Barriererne skyldes en række forskellige faktorer som læreruddannelsens opbygning, økonomi, lovgivning og tradition. Disse barrierer må der tages fat på, så læreruddannelsen kommer til at passe til de fremtidige udfordringer.

3. Læreruddannelsen i Bologna-perspektiv

Danmark underskrev i 1999 Bologna-deklarationen som ét ud af 29 europæiske lande. Efterfølgende har flere tilsluttet sig, således at det uddannelsespolitiske samarbejde i dag omfatter 46 lande. Bologna-deklarationen har fastlagt i alt 10 mål, som Bologna-processens medlemslande har forpligtet sig på at nå senest i 2010 for derigennem at skabe rammerne for et åbent område for videregående uddannelse i Europa, hvor studerende kan bevæge sig frit over grænserne uden uddannelsesmæssige hindringer.⁴

Af de 10 målsætninger har tre af dem direkte relevans for denne rapport i forhold til læreruddannelsen:

- at implementere et meritssystem for at lette meritoverførsel internationalt såvel som nationalt (f.eks. ECTS)
- at fjerne hindringer for mobilitet
- at styrke den europæiske dimension i uddannelserne ved bl.a. at fremme udviklingen af fælleseuropæiske kursusforløb, joint degrees og double degrees (fællesuddannelser og parallelle forløb)

Især på de to sidstnævnte områder har det vist sig, at den danske læreruddannelse har en række vanskeligheder i forhold til fuldt ud at leve op til Bologna-målene, bl.a. på grund af uddannelsens struktur og den faktiske tilrettelæggelse på institutionerne.

⁴ Se www.ciriusonline.dk/Bologna

4. Barrierer for mobilitet i læreruddannelsen

4.1. Fagopdeling

På mange læreruddannelsesinstitutioner er uddannelsen ikke tilstrækkeligt modulariseret, hvilket umiddelbart begrundes i sammentænkning af fagenes faglige og didaktiske indhold. Den manglende modularisering udgør imidlertid en væsentlig barriere for, at de lærerstuderende kan integrere et udlandsophold i uddannelsen, ligesom det bliver svært at modtage gæstestuderende, der kan indgå i de ordinære uddannelsesforløb. Derfor bør der indføres en modulariseret studieordning på alle landets læreruddannelsesinstitutioner, hvor det enkelte fag opdeles i enheder med en præcis beskrivelse af de kompetencer, der opnås i forbindelse med modulet og omfanget heraf i ECTS-point. En modulopdeling skal lette muligheden for meritoverførsel, men bør tilrettelægges, så der samtidig tages hensyn til fagenes faglige progression.

I den nye lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser⁵ fokuseres der netop på modularisering af uddannelserne. Rådet ser derfor frem til, at dette punkt i en revideret lovgivning på området vil betyde en positiv ændring i mulighederne for internationalisering.

På University College Lillebælt i Jelling har ledelsen valgt at modularisere alle fag i læreruddannelsen for derved at give større muligheder for mobilitet for både ind- og udgående studerende. Ved modulopdelingen har man fastsat mål, løbende læringsmål etc. for hvert enkelt fag, samtidig med at der beskrives en progression i modulet. Dette har øget gennemsigtigheden i forhold til studerende, der tager dele af uddannelsen i udlandet og samtidig tydeliggjort, hvilke kompetencer der opnås på de forskellige moduler. Endvidere har man i Jelling sikret, at hvis enkelte delkompetencer ikke opnås i forbindelse med et udlandsophold, kan der indgås særaftaler, f.eks. om aflevering af skriftlig rapport efter opholdet.

Uddannelsernes struktur og indhold er altid forskellig fra land til land. Et studieophold i udlandet giver derfor anledning til refleksioner, ikke mindst over didaktik og metoder. Bologna-processen har bl.a. til formål at fremme muligheden for meritoverførsel for studier gennemført ved en udenlandsk uddannelsesinstitution. Set i et internationaliseringsperspektiv er det hensigtsmæssigt, at der i

læreruddannelsen gøres plads til, at de studerende kan tage et valgfrit semester - gerne i udlandet eller alternativt på en anden uddannelsesinstitution i Danmark, f.eks. på et universitet.

I den danske læreruddannelse er fagdidaktik integreret i undervisningen af de enkelte fag. Studerende, der gennemfører studieophold i udlandet, vil i nogle tilfælde have behov for supplerende fagdidaktik. I særlige tilfælde kan institutionerne vælge at tilbyde e-learning i de didaktiske elementer, så den studerende kan supplere udlandsopholdets faglige del med didaktiske overvejelser indlært foran computeren eller med særaftaler om aflevering af skriftlig rapport, hvori der er fokus på fagdidaktikken. Rådet understreger dog, at internationalisering og udlandsophold ikke bør resultere i studietidsforlængelse.

Rådet anbefaler, at alle fag på læreruddannelsen modulariseres.

Rådet foreslår endvidere, at der indføres et valgfrit semester på f.eks. 0,6 årsværk (svarende til et lille linjefag), som kan tilbringes på et udenlandsk eller dansk universitet eller anden læreruddannelsesinstitution, end den man er indskrevet ved.

4.2. Økonomisk incitament

Alle videregående uddannelsesinstitutioner modtager et internationaliseringstilskud for hver indgående og udgående studerende. Dette beløb dækker administrative udgifter. Derudover udløses der STÅ⁶ for hver gennemført eksamen.

Erasmusstuderende⁷, som består en eksamen ved en dansk videregående uddannelse, udløser STÅ som en dansk studerende. STÅ-indtjeningen sikrer, at institutionen får dækket sine omkostninger ved at have udenlandske studerende og er samtidig et afgørende økonomisk incitament for at skabe et internationalt læringsmiljø i læreruddannelsen.

Ifølge Læreruddannelsesbekendtgørelsen § 49 stk. 5 kræves der for hver enkelt prøveafholdelse på et andet sprog end dansk, særskilt godkendelse fra Undervisningsministeriet. Denne eksamen skal endvidere svare til den eksamen, der normalt hører til faget. Det betyder, at det ikke umiddelbart kan lade sig gøre, at læse dele af et fag i f.eks. de tre måneder, et Erasmus-ophold ofte varer, og så aflægge prøve i den del, man har fulgt undervisning i.

⁵ L25 af 27. marts 2008

⁶ Studenterårsværk. Opgørelsen af STÅ er baseret på beståede, hhv. godkendte, uddannelsesdele eller eksaminer.

⁷ Erasmus er en del af EU's uddannelsesprogram, Livslang Læring, der bl.a. giver studerende støtte til studie- og praktikophold. Se mere på: www.ciriusonline.dk/erasmus

4. Barrierer for mobilitet i læreruddannelsen fortsat...

Desuden skal det godtgøres, at de lærere, der har undervist på fremmedsprog, har de fornødne kompetencer hertil. Et sådant krav om godkendelse stilles ikke til andre videregående uddannelser. Pr. 15. januar 2008 havde ingen læreruddannelsesinstitution henvendt sig til Undervisningsministeriet for at få en godkendelse.

Endvidere kan der på læreruddannelsen – modsat mange andre videregående uddannelser – ikke gennemføres særligt tilrettelagte forløb som f.eks. kulturfag for udenlandske studerende på samme økonomiske vilkår som for danske studerende. Som eksempel på relevante emner, der kunne være af særlig interesse for udenlandske lærerstuderende, kan nævnes komparative studier, Content and Language Integrated Learning (CLIL) eller forløb om den særlige danske friskoletradition.

Sammenfattende er både de strukturelle og de økonomiske vilkår for internationalisering af læreruddannelsen ringere, end de er for mange andre videregående uddannelser.

Rådet anbefaler derfor, at det skal være muligt at udløse STÅ-tilskud også for særligt tilrettelagte forløb f.eks. med fokus på den internationale/interkulturelle dimension og for

kursusdele bestået af udenlandske studerende f.eks. efter et 3 måneders studieophold. De enkelte institutioner skal endvidere selv være ansvarlige for, at undervisernes sproglige kompetencer er tilstrækkelige til at undervise på engelsk.

4.3. Praktik i udlandet

Det er et centralt element i den nye læreruddannelse, at der gennemføres praktik i tilknytning til alle de valgte linjefag og på alle fire studieår. Målet med praktikken er at skabe en kobling mellem teori og praksis. Praktikforløbene kan samlet vare 24 uger fordelt over de fire studieår, heraf skal 7-9 uger udgøre en samlet skoleperiode, som skal afsluttes med, at den studerende selv forestår undervisningen. I den nye læreruddannelse ligger skoleperioden i 3. eller 4. studieår og kan alene gennemføres på en skole i Danmark.

De øvrige praktikperioder kan samlet vare i 15-17 uger og skal lægges i de resterende 3 år af uddannelsen. Disse praktikforløb giver således blot rammerne for relativt korte udlandsforløb, hvor udbyttet for den lærerstuderende næppe vil være så højt som ved et længerevarende ophold.

De første to års praktik er knyttet til et første hovedfag,

dvs. til dansk for hovedparten af de lærerstuderende. Det vil naturligvis ikke være hensigtsmæssigt at skulle afprøve sin nyerhvervede kunnen i dansk under et praktikforløb i udlandet, medmindre det er på en uddannelsesinstitution, hvor der undervises på dansk. Praktikken efter 2. studieår er på mange institutioner knyttet til samme skole som praktikken på første år. Reelt er der således blot mulighed for en udenlandsk praktikperiode på det sidste studieår. Det vil sige, at det kun er i én praktikperiode ud af uddannelsens fire år, at udlandspraktik kan gennemføres. Det anser Rådet for at være en utilstrækkelig mulighed.

Læreruddannelsen har det primære formål at forberede de studerende på deres virke i den danske grundskole, hvilket naturligvis understreger vigtigheden af praktikforløb, som gennemføres i danske skoler. Samtidig er det institutionens ansvar, at den studerende opnår de nødvendige faglige og pædagogiske kompetencer for at fungere i de danske skoler. Hvis skoleperioden forlægges til udlandet, er det nødvendigt, at der opstilles rammer for opholdet, og at der gives den nødvendige godkendelse og sørges for kvalitets-sikring.

Nogle institutioner har faste samarbejdspartnere i udlandet,

hvor de studerende har mulighed for at gennemføre flere af praktikforløbene, hvilket kan være en styrke, da den studerende ikke ved hvert forløb skal begynde med at tillære sig en ny kultur, ny arbejdsmoral og nye kolleger. Det vil give danske lærerstuderende mulighed for længerevarende og sammenhængende udlandsophold, der giver dem chancen for at gå i dybden med nye pædagogiske og didaktiske metoder og prøve sig selv af som lærer.

Rådet anbefaler, at muligheden for at gennemføre et længerevarende praktikophold i udlandet indføres i læreruddannelsen.

5. Rammer, der kan styrke internationalisering af læreruddannelsen

5.1. Ny lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Folketinget har i marts måned vedtaget en ny lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.⁸ Udgangspunktet for den nye lov er behovet for at skabe et sammenhængende, dynamisk og fleksibelt uddannelsessystem, øge kvaliteten i uddannelserne samt give de bedste rammer for løbende at udvikle uddannelserne, så de kan matche fremtidens behov for kompetencer på arbejdsmarkedet.

Et af hovedelementerne i den nye lov handler om mulighed for international uddannelse. Af bemærkningerne fremgår det, at flere danske studerende skal tage uddannelsesophold i udlandet for at opnå international indsigt og større forståelse for andre kulturer. Der lægges samtidig vægt på, at uddannelsernes form bør sikre, at udlandsophold muliggøres.

Den nye lov kan bane vejen for nogle af de anbefalinger, som Rådet foreslår. Internationalisering er dog ikke gjort med udlandsophold for de studerende, det handler også om praktikophold, udnyttelse af gæstelærere og projektarbejde på uddannelsen.

Internationalisering drejer sig ikke kun om mobilitet, men også om 'Internationalisation at Home'. International indsigt og forståelse for andre kulturer skal netop ikke kun være forbeholdt de relativt få, der tager en del af deres læreruddannelse i udlandet.

Udover den nye lov er læreruddannelsen også reguleret af lov om læreruddannelsen og læreruddannelsesbekendtgørelsen. Disse opstiller en række rammer, som, Rådet vurderer, kan virke begrænsende for uddannelsesinstitutionernes mulighed for at agere i forhold til internationalisering generelt.

Rådet anbefaler, at læreruddannelsen i lighed med andre videregående uddannelser skal have en rammelov og en rammebekendtgørelse, som institutionerne kan operere ud fra og i høj grad selv udfylde. Dette vil styrke det internationale element, og give institutionerne mulighed for at sikre de tiltag, der skal til for at gøre læreruddannelsen international og attraktiv.

5.2. Den nye læreruddannelse

Formålet med den nye læreruddannelse⁹ og indførelsen af professionshøjskoler er at styrke fagligheden og skabe

attraktive studiemiljøer. Den nye læreruddannelse har betydet ændringer i forbindelse med antallet af linjefag, aldersspecialisering, skærpelse af adgangskrav m.m.

Som en følge af den nye læreruddannelseslov er der udarbejdet en ny læreruddannelsesbekendtgørelse¹⁰, der er mere begrænsende i forhold til internationalisering end tilsvarende regler på andre videregående uddannelser. Der er dog i bekendtgørelsen beskrevet en række tiltag, der potentielt kunne styrke internationaliseringen, hvis de blev fulgt op med revision af studieordninger og ændret praksis på institutionerne. I forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport har Rådet dog konstateret, at der hersker stor usikkerhed om, hvilke muligheder for internationalisering af læreruddannelsen, bekendtgørelser og regelsæt reelt åbner for. Bilag 2 indeholder de bekendtgørelsesdele, der har været usikkerhed om.

Rådet anbefaler, at Undervisningsministeriet initierer et udredningsarbejde, der skal lede frem til en inspirationsrapport med gode eksempler og afklaring af regler, der kan støtte institutionerne i forhold til internationaliseringstiltag i læreruddannelsen.

5.3. De nye professionshøjskoler

Undervisningsministeriet har stillet krav om, at professionshøjskolerne skal indsende udviklingskontrakter, hvori et af elementerne fokuserer på den enkelte uddannelsesinstitutioners internationaliseringstiltag. Rådet vurderer, at det er en nødvendig udvikling, at de større professionshøjskoler styrker organiseringen af det internationale arbejde. Etablering af internationale enheder vil styrke arbejdet med internationale projekter.

Det er essentielt for implementeringen af et internationalt fokus og internationale tiltag, at professionshøjskolernes ledelse påtager sig en vigtig rolle ved at være med til at sætte internationalisering højt på dagsordenen, og at underviserne på læreruddannelsen er klædt på til at arbejde med emner. Det skal udmøntes i, at ledelsen sikrer, at mange undervisere indvolveres i arbejdet, så det ikke beror på en lille gruppe ildsjæle. Det er vigtigt, at det ikke bliver et ekstra element oven i de øvrige fag, men en integreret del af læreruddannelsen.

Rådet anbefaler, at professionshøjskolerne i deres internationale strategi bl.a. indtænker mobilitet af ind- og udgående studerende og undervisere samt deltagelse i

⁸ L25 af 27. marts 2008

⁹ Lov nr. 579 af 9. juni 2006

¹⁰ BEK nr. 219 af 12. marts 2007

5. Rammer, der kan styrke internationalisering af læreruddannelsen fortsat...

internationale samarbejder. Dette kan sikre en stor spredning og interesse for det internationale element i uddannelsen, og samtidig kan erfaringerne fra professionshøjskolernes øvrige uddannelser skabe synergi.

5.4. Udlandsophold og merit

Mange professionshøjskoler har allerede eller er i færd med at opbygge centrale enheder til behandling af forhåndsgodkendelse og efterfølgende meritoverførsel for udlandsophold. Tidligere har det ofte været de enkelte faglærere, som har varetaget denne opgave.

Det vil styrke internationaliseringen og de studerendes retssikkerhed, hvis der etableres en særlig enhed for det internationale område på professionshøjskolen, som vurderer det enkelte udlandsophold både i forhold til forhåndsgodkendelse og senere merit. Derved vil der skabes præcedens og gennemsigtighed i beslutningerne om merit, samtidig med at det formentlig vil blive tydeligere, at der er truffet en konkret afgørelse, som den studerende ved utilfredshed kan kræve vurderet af kvalifikationsnævnet¹¹.

Rådet anbefaler derfor, at internationale enheder ved professionshøjskolerne hurtigst muligt bliver etableret og

Indførelsen af "bærbare" taxametre forventes at styrke internationaliseringen. De vil give de studerende bedre mulighed for selv at prioritere at tage en del af uddannelsen i udlandet – også uden for Europa. Fra 1. juli 2008 kan lærerstuderende således få udlandsstipendium i op til to år (120 ECTS) til dækning af studieafgifter på en udenlandsk uddannelsesinstitution. Stipendiet svarer maksimalt til taxameter-niveauet i den danske læreruddannelse. Det nye Udlandsstipendium dækker dog ikke campusafgifter, transportomkostninger, forsikringer og lignende.¹²

bl.a. får til opgave at arbejde med meritsspørgsmål, så de lærerstuderende får mulighed for udlandsophold, som det fremgår af læreruddannelsesbekendtgørelsen.

5.5. Internationale læringsmiljøer

Elevsammensætningen i folkeskolen præges i stigende grad af elever med anden kulturel baggrund end dansk. Ikke mindst derfor er det af stor betydning, at der skabes et internationalt miljø omkring læreruddannelsen, der kan medvirke til at styrke de studerendes interkulturelle

kompetencer. Et sådant internationalt studiemiljø er bl.a. kendetegnet ved, at uddannelsesinstitutionen aktivt støtter ind- og udgående underviser- og studentermobilitet, og dermed sikrer, at de studerende stifter bekendtskab med udenlandske fagtraditioner og vinkler i dagligdagen.

Etableringen af et sådant miljø kan desuden medvirke til en forøget tiltrækning af danske og udenlandske studerende til uddannelsen og dermed sikre tilgang til lærerfaget.

Tiltrækning af udenlandske studerende forudsætter imidlertid udbud af engelsksprogede kurser. Det er en barriere i den nuværende læreruddannelse, at der ikke kan tilbydes engelsk som fag allerede på 1. semester. Ved at tilbyde engelsk allerede i starten af studiet vil man få en bredere rekrutteringsbase af udenlandske studerende.

Hensigten med at udbyde engelsk fra 1. semester er at give udenlandske studerende appetit på at gennemføre den danske læreruddannelse. Det vil dog være nødvendigt at yde en indsats for at motivere de studerende til at fortsætte uddannelsen i Danmark og lære tilstrækkelig dansk til at kunne følge den dansksprogede undervisning.

Det er desuden en forudsætning for vellykket rekruttering af udenlandske studerende til læreruddannelsen, at der er en realistisk mulighed for efterfølgende ansættelse ved danske skoler, herunder for opholds- og arbejdstilladelse.

I arbejdet med at integrere de udenlandske studerende er det vigtigt at erkende, at læreruddannelsen har et stærkt nationalt udgangspunkt. Selvom de udenlandske studerende ofte vil følge undervisningselementer på et andet sprog end dansk, er der behov for, at de bliver integreret i institutionens hverdag og får en forståelse for det samfund, som de er kommet til og måske vil søge arbejde i efter endt uddannelse. Derfor er det ligeledes vigtigt, at institutionerne overvejer de logistiske forhold i relation til de udenlandske studerende, f.eks. indkvarteringsmuligheder, kantiner, geografisk placering i forhold til større byer.

På læreruddannelsen ved Professionshøjskolen Sjælland har man udviklet et kursus for de nyankomne udenlandske studerende. Kurset skal give de udenlandske studerende den nødvendige baggrund for at indgå i et dansk uddannelsesforløb. Kurset sætter fokus på såvel sproglige som sociale kompetencer som basis for, at udenlandske studerende har de bedste forudsætninger for et fællesskab med de danske studerende på uddannelsen.

¹¹ Kvalifikationsnævnet behandler klager over afgørelser truffet af danske uddannelsesinstitutioner i sager om merit og forhåndsmerit for dansk og udenlandsk uddannelse.

Læs mere om Kvalifikationsnævnet på: www.ciriusonline.dk/kvalifikationsnaevn

¹² Det er Statens Uddannelsesstøtte, der administrerer den nye ordning - www.su.dk

5. Rammer, der kan styrke internationalisering af læreruddannelsen fortsat...

En forudsætning for succes med implementering af den internationale dimension i undervisningen er, at dimensionen er bredt forankret i institutionernes lærerstab, og der skal leveres undervisning, der ikke blot beskriver, men også praktiserer internationalisering i fagene. Der skal således arbejdes aktivt med internationale projekter med direkte relevans for det enkelte fag og med involvering af udenlandske gæstelærere, så de studerende opnår konkrete internationale erfaringer, som er mål- og dokumenterbare.

På læreruddannelsen i Jelling har man valgt at sætte fokus på samarbejdsprojekter, hvor institutionen har etableret et fast samarbejde med flere tilsvarende institutioner i andre lande. Dette samarbejde giver de lærerstuderende mulighed for praktikophold i løbet af uddannelsen, men det bliver især fremhævet, at effekten af disse samarbejdsprojekter giver en større spredning af internationalisering for alle studerende og undervisere. Der er jævnligt besøg af gæstelærere fra samarbejdsinstitutionerne, og der bliver udbudt kurser hos nogle af samarbejdspartnerne, som de danske lærerstuderende kan deltage i. Ved afslutningen af kurserne får de studerende et diplom som supplement til det almindelige eksamensbevis.

Når dele af læreruddannelsen gennemføres på et fremmedsprog for udenlandske studerende, er det vigtigt at sikre et højt sprogligt niveau hos underviserne på læreruddannelsen, hvorfor der vil være behov for sproglig efteruddannelse af undervisere på læreruddannelsen. Der bør derfor afsættes ressourcer til undervisernes efteruddannelse – primært i engelsk.

På læreruddannelsen på Professionshøjskolen Sjælland, hvor man fremover forventer at have 1-2 europæiske/ internationale klasser parallelt med 4 danske klasser, har man sat tid af til efteruddannelse og overvejer bl.a. muligheden for at sende underviserne på Summer Schools med det formål at øge deres kendskab til engelsk som undervisningssprog.

Rådet anbefaler, at det internationale perspektiv indarbejdes i pensum, lærerplaner og læreruddannelsen, så det sikres, at de lærerstuderende får den nødvendige viden og de fornødne redskaber til at arbejde med den internationale dimension.

Endvidere anbefaler Rådet, at det skal være muligt at undervise i linjefaget engelsk fra første årgang. Dette vil sikre, at uddannelsen bliver attraktiv for udenlandske studerende, som i løbet af uddannelsen eventuelt ville kunne opnå tilstrækkelige dansk kundskaber til at kunne gennemføre en uddannelse på dansk og efterfølgende undervise i danske skoler.

5.6. Mobilitet på arbejdsmarkedet

På trods af at læreruddannelsen er målrettet en ansættelse i et lærerjob, viser erfaringen, at mange læreruddannede opnår ansættelse i helt andre sektorer. Øget viden om andre landes pædagogik og metodik, bedre sprogkundskaber og kontakter i uddannelsesverdenen uden for Danmark vil styrke lærernes muligheder, hvis de vælger en karriere uden for den danske grundskole.

En anerkendelse af dette ville måske kunne tiltrække nye grupper af studerende, som kan bruge en læreruddannelse med et internationalt perspektiv som springbræt til en fremtidig karriere på et omskifteligt arbejdsmarked.

Desuden vil internationale kompetencer i læreruddannelsen øge danske læreres mulighed for at få relevante lærerjobs i

udlandet. Lærere, der har undervist i udlandet, vil kunne bidrage med andre tilgange til undervisningen, hvis de vender tilbage til en skole i Danmark. Gennem deres viden og internationale netværk vil de i mange tilfælde kunne inspirere og udfordre kollegerne og således selv være bærere af viden om internationalisering.

Endelig er der behov for at kunne tiltrække udenlandsk arbejdskraft til den danske grundskole. Uddannelsen bør opbygges, så den også bliver attraktiv for udenlandske studerende, som efter et fireårigt forløb vil være i stand til at arbejde i danske skoler. I den sammenhæng er det nødvendigt at se på de lovgivningsmæssige krav, der kan virke begrænsende for udenlandske studerendes jobmuligheder i Danmark.

Rådet anbefaler, at Undervisningsministeriet initierer et udredningsarbejde med fokus på integrering af udenlandsk arbejdskraft i den danske grundskole.

6. Anbefalinger til sikring af internationalisering i læreruddannelsen

6.1. Anbefalinger til lovgivere

Rådet anbefaler som det vigtigste, at læreruddannelsen i lighed med andre videregående uddannelser skal have en rammelov og en rammebekendtgørelse, som institutionerne kan operere ud fra og selv udfylde. Dette vil styrke det internationale element og give institutionerne mulighed for at sikre de tiltag, der skal til for at gøre læreruddannelsen international og attraktiv.

Derudover anbefaler Rådet følgende elementer til internationalisering af læreruddannelsen:

- Der skal udløses *STÅ-tilskud* også for særligt tilrettelagte forløb, f.eks. med fokus på den internationale/interkulturelle dimension.
- Der skal indføres et valgfrit semester på f.eks. 0,6 årsværk (svarende til et lille linjefag), som kan tilbringes på et udenlandsk eller dansk universitet eller anden læreruddannelsesinstitution, end den man er indskrevet ved.
- *Det internationale perspektiv skal indarbejdes i pensum, lærerplaner og læreruddannelsen*, så det sikres, at de

lærerstuderende får den nødvendige viden og redskaber til at arbejde med den internationale dimension.

- På den enkelte professionshøjskole skal man ligeledes arbejde for at internationalisering bliver et naturligt element i læreruddannelsen. Det skal derfor fortsat være et krav, at professionshøjskolerne beskriver deres *internationale aktiviteter på hvert enkelt uddannelsesområde i udviklingskontrakten*.
- Undervisningsministeriet bør initiere et udredningsarbejde, der skal lede frem til en *inspirationsrapport med gode eksempler og klargøring af regler*, der kan støtte institutionerne i forhold til internationaliseringstiltag i læreruddannelsen.
- Læreruddannelsen skal have en *moduliseret studieplan*, som sikrer de studerende merit for udlandsophold.
- *Længerevarende ophold i udlandet*. Der skal gives mulighed for, at praktikforløb, også skoleperioden på tredje år, kan gennemføres i udlandet, dog således at de studerende samtidig opnår den nødvendige viden og forståelse af de danske skolers forhold i løbet af uddan-

nelsen. Der skal opstilles specifikke krav til, hvilke kompetencer der skal opnås under et udlandsophold og et system til kvalitetssikring af dette.

- Det skal være muligt at undervise i linjefaget *engelsk fra første årgang*. Dette vil sikre, at uddannelsen bliver attraktiv for udenlandske studerende, som derefter i løbet af uddannelsen vil opnå sproglige kompetencer til at kunne gennemføre en uddannelse på dansk og eventuelt efterfølgende undervise i danske skoler.
- Undervisningsministeriet bør initiere et *udredningsarbejde med fokus på integrering af udenlandsk arbejdskraft* i den danske grundskole.

6.2. Anbefalinger til institutionerne

Ledelsen skal engagere sig. Det er væsentligt, at ledelsen på professionshøjskolerne prioriterer en implementering af den internationale dimension i undervisningen. Ledelsen skal således afsætte de nødvendige ressourcer til de internationale enheder, til efteruddannelse af undervisere på læreuddannelsen etc.

Forankring i institutionen. Der skal ske en spredning af viden og engagement på institutionen, så alle lærere og alle studerende får glæde af de internationale aktiviteter. Dette skal vise sig ved udarbejdelse af en strategi for det internationale arbejde på institutionen. En ramme for udarbejdelse af en international strategi kan bruges som udgangspunkt for de institutioner, der endnu ikke har udarbejdet en samlet strategi for institutionens arbejde med den internationale dimension.

International enhed. Der skal på alle institutioner være en velfungerende international enhed, som har ansvaret for meritoverførsler, støtte og vejledning til danske studerende, der ønsker at gennemføre et internationalt uddannelsesforløb, og indslusning af udenlandske studerende, som gennemfører et forløb på en dansk læreruddannelse.

Sproglige kompetencer hos undervisere. Der skal afsættes ressourcer til at sikre, at undviserne på læreruddannelsen har et tilstrækkeligt højt sprogligt niveau til at sikre gennemførelse af undervisning på fremmedsprog samt deltagelse i internationale projekter. Institutionerne skal selv have ansvar for dette.

Internationalt samarbejde. Alle institutioner bør engagere sig i internationale samarbejder og derved øge mulighederne for udveksling og praktik for studerende og undervisere, samt for løbende forbedring af undervisningens kvalitet.

På den indholdsmæssige del af uddannelsen kan følgende konkrete tiltag på institutionerne styrke internationaliseringen i den danske læreruddannelse:

Udlandsophold i sprogfagene. Især alle fremmedsprogslærere bør under deres uddannelse have et længere ophold i målsprogslandet. Men også andre fag bør gives mulighed for et udlandsophold for at styrke fagligheden. Udlandsopholdet bør anerkendes som en del af det samlede uddannelsesforløb evt. ved bedømmelse af en rapport, der skrives af den studerende som et komparativt studie ud fra den studerendes erfaringer fra udlandet.

Udarbejdelse og gennemførelse af et internationalt projekt i studietiden. De fremtidige lærere skal være i stand til at opfylde regeringens målsætning om, at grundskolens elever skal involveres i mindst ét internationalt projekt. Det er derfor vigtigt, at de lærerstuderende får kendskab til og viden om, hvordan internationalt projektarbejde kan gennemføres. Samtidig får de mulighed for at skabe netværk til at udvikle disse projekter. De opnåede kompetencer skal fremgå af eksamensbeviset.

Kendskab til andre landes pædagogik og didaktik. De lærerstuderende skal have mulighed for at opnå indsigt og viden om andre landes systemer, metoder og strukturer i et grundskoleforløb. Derved øges deres mulighed for at reflektere over egen praksis og være attraktive på et internationalt orienteret arbejdsmarked. Ved kontakten med uddannelsesinstitutioner og lærere fra andre lande vil de studerende få kendskab til andre kulturer og et internationalt netværk til gavn for dem selv og deres fremtidige elever.

7. Lærernes videre- og efteruddannelse i grundskolen

Hvis de foreslåede tiltag iværksættes, vil Danmark få en læreruddannelse, som uddanner lærerne til at arbejde med internationale projekter og give grundskolens elever de nødvendige kompetencer til at kunne fungere i et internationalt samfund.

De lærere, der allerede arbejder i de danske skoler, skal ligeledes være i stand til at løfte opgaven allerede nu. Det er derfor nødvendigt at sikre et kompetenceløft for de færdiguddannede lærere, så der hurtigt sker forandring.

Der er stor fokus på lærernes videre- og efteruddannelse inden for forskellige fagspecifikke sektorer. Senest har kommunerne i foråret 2007 kunnet søge Undervisningsministeriet om ekstra finansiering til øget efteruddannelse inden for de naturvidenskabelige fag, læsevejledning og ledelse¹³. Det forventes, at mere end 4.000 lærere vil benytte sig af dette tilbud i perioden 2007-2009.

Den store fokus på efteruddannelse er meget målrettet til fagene og ikke i forhold til tværgående emner som indarbejdelse af en internationale dimension i undervisningen. Der er tidligere udviklet en diplomuddannelse i globalisering. Uddannelsen blev godkendt, men der var ikke

tilstrækkelig søgning til, at den kunne gennemføres. Kommunale tiltag, hvor alle skolerne i kommunen inddrages i kompetencestyrkelse inden for det internationale, har haft større succes. I de senere år har flere kommuner valgt at arbejde med en international strategi, og nogle kommuner har arbejdet med at øge lærernes kompetence i internationalt samarbejde.

Det er vigtigt at erkende, at skolerne skal have en række kompetencer i lærerstaben for at kunne gennemføre de internationale projekter¹⁴.

En international koordinator eller et internationalt udvalg på skolerne kan støtte kollegerne, så den internationale dimension reelt indarbejdes i såvel undervisningen som i andre dele af skolernes aktiviteter. Det er vigtigt, at lærerne ikke opfatter internationalisering som en ekstra opgave i det enkelte fag, men som et integreret element. En international koordinator vil kunne have en funktion svarende til en sprogkoordinator eller en naturfagsvejleder på skolen, altså udviklende, rådgivende, koordinerende og styrende funktioner i forbindelse med skolens arbejde med den internationale dimension.

¹³ UVM, "230 millioner kroner til efteruddannelse af lærere og skoleledere", september 2006 (<http://www.uvm.dk/06/230.htm?menuid=641015>)

¹⁴ Et forslag til de nødvendige kompetencer findes i bilag 1.

7. Lærernes videre- og efteruddannelse i grundskolen fortsat...

Til sikring af de nødvendige kompetencer på den enkelte skole bør der udvikles et uddannelsesforløb/studieforløb, som udbydes til alle skoler.

Rådet anbefaler derfor, at der afsættes midler til udvikling af internationale forløb, der f.eks. kan iværksættes på samme måde som Undervisningsministeriets efteruddannelseskampagne.

7.1. Anbefalinger til kompetenceløft for uddannede lærere

National prioritering. Det er nødvendigt, at regeringens globaliseringsstrategi bliver udmøntet i en række nationale prioriteter, så det tydeliggøres, hvilke tiltag der skal igangsættes for at leve op til kravet om, at alle elever skal gennemgå et internationalt projekt i deres skoleforløb.

Kompetenceafklaring på skolerne. Med udgangspunkt i et katalog over hvilke kompetencer, der bør være på den enkelte skole for at kunne arbejde strategisk med den internationale dimension, skal alle skoler i deres efteruddannelsesplan afsætte den nødvendige tid til kompetenceudvikling på det internationale område.

Relevante efteruddannelses tilbud skal udbydes. Det er vigtigt, at der opstår et tydeligt samspil mellem skolernes/lærernes behov og de kurser, der udbydes. Det anbefales, at der afsættes en pulje til efteruddannelse i den internationale dimension i grundskolen.

BILAG 1: Kompetencer til internationalt arbejde i grundskolen

Nedenstående færdigheder og kompetencer bør en skole råde over for at kunne deltage i internationalt samarbejde.

Projektledelse

- Kunne skrive ansøgning og budget.
- Afreportere og aflægge regnskab.
- Kunne organisere internationale møder.
- Ledelse, herunder mødeledelse og mødereferater.
- Netværkspleje.
- Kendskab til at andre landes uddannelsessystemer og skolars og læreres vilkår.
- Pressekontakt.

Kommunikation

- Flere lærere og ledelsesrepræsentanter skal beherske engelsk mundtligt og skriftligt.
- Det vil være en fordel, hvis nogle af skolens medarbejdere har andre sprogfærdigheder, især tysk, men også fransk eller andre fremmedsprog.
- Repræsentanter for skolen bør kunne holde taler, også improviserede, på fremmedsprog.

Organisationsudvikling

- Strategisk skoleudvikling gennem internationale aktiviteter.
- Sikre gennemslagskraft blandt lærerne.
- Fremme lærerudveksling og læreres deltagelse i internationale kurser og seminarer.
- Sikre gennemskuelige vilkår for at arbejde internationalt
- En hjemmeside på engelsk

Den internationale dimension i undervisningen

- Beslutte minimumsstandarder/mål - hvad skal en elev og hvad skal en klasse have mulighed for at opleve og lære?
- Plan for de internationale aktiviteter.
- Evaluerer elevernes udbytte
- Færdigheder i at tilrettelægge virtuelt projektsamarbejde
- Kunne organisere elevudvekslinger.
- Kunne undervise i nationalt blandede grupper.
- Tilrettelægge læring for nationalt blandede grupper gennem erfaring og oplevelse.

Kilde: Tove Heidemann

BILAG 2: Behov for klarere regler

I forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport har Rådet konstateret, at der hersker stor usikkerhed om, hvilke muligheder for internationalisering af læreruddannelsen, der reelt gives plads til i bekendtgørelser og øvrige regelsæt.

I dette bilag nævnes de regler, der har været tvivl om, og kommentaren under hvert regelsæt er den fortolkning af reglerne, som er lagt til grund for arbejdet.

I det følgende henvises til: "Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. BEK nr. 219 af 12/03/2007"¹⁵

Regler om praktik

§ 8. Med uddannelsesinstitutionens godkendelse i hvert enkelt tilfælde kan praktik, med undtagelse af skoleperioden, jf. § 7, stk. 2, 2. pkt., finde sted ved

- 1) danske skoler i Sydslesvig,
- 2) skoler på Færøerne og i Grønland og
- 3) udenlandske skoler i forbindelse med et af uddannelsesinstitutionen organiseret og godkendt studieophold i udlandet, jf. § 37, stk. 2.

Kommentar: En studerende kan ikke selv organisere sin praktik (free mover-princippet). Der skal indgås aftale mellem institutionen og praktikstedet. Praktikken behøver ikke at være en del af et længerevarende ophold (f.eks. Erasmus), men kan være et selvstændigt element. Praktikken skal være knyttet til et linjefag. Man kan altså ikke tage på et praktikophold alene for at få viden om uddannelsesforhold i et andet land, f.eks. med henblik på en bacheloropgave i komparativ pædagogik. Kun tre ugers praktik i udlandet kan godkendes som en del af den obligatoriske praktik.

¹⁵ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25302&exp=1>

Internationale emner

§ 13. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der i alle fag i relevant omfang arbejdes med

- 1) den studerendes mundtlige og skriftlige sprogfærdighed og
- 2) internationale emner.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at den enkelte studerende i løbet af uddannelsen arbejder med

- 1) folkeskolens obligatoriske emner, jf. folkeskolelovens § 7, og
- 2) de særlige forhold, der gør sig gældende i relation til udsatte børn, herunder forebyggelse af og indsatsen mod overgreb på børn og omsorgssvigt i øvrigt.

Kommentar: Der skal indgå en ikke nærmere specificeret international dimension i alle fag. Det er institutionens ansvar.

Internationalisering

§ 37. Uddannelsesinstitutionen kan udover den på dansk tilrettelagte uddannelse også tilrettelægge dele af uddannelsen, der for den enkelte studerende samlet svarer til højst 60 ECTS-point, som forløb fælles for danske og udenlandske studerende og på et andet sprog end dansk, jf. dog § 49, stk. 5.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal give mulighed for studieophold i udlandet, herunder ophold af mindst tre måneders varighed, som led i uddannelsen, jf. § 8, nr. 3, og § 49, stk. 5.

Kommentar: Der kan ikke tilbydes særligt tilrettelagte forløb til udenlandske og danske studerende. Alle forløb, der gennemføres på andre sprog end dansk, skal være dele af den eksisterende læreruddannelse, hvis de skal kunne udløse STÅ.

§ 49. Stk. 5. For den enkelte studerende kan uddannelsesdele svarende til højst 60 ECTS-point bedømmes ved prøve afholdt på engelsk, fransk eller tysk, hvis de pågældende dele af uddannelsen har været udbudt og gennemført på det pågældende sprog, jf. § 37, stk. 1. Institutionens prøveafholdelse på fremmedsprog kræver for hvert enkelt uddannelsesforløb godkendelse fra Undervisningsministeriet. Godkendelse kan ikke gives, når prøvens formål er at dokumentere den studerendes færdigheder i dansk. Der kan ikke i øvrigt afholdes prøve på fremmedsprog, jf. dog prøvebekendtgørelsens § 17, stk. 1, om prøveaflægning på svensk eller norsk.

Kommentar: Linjefaget engelsk er ligesom de øvrige linjefag på 72 ECTS-point omfattet af uddannelsesbekendtgørelsens § 49, stk. 5. Det skal dog understreges, at bestemmelsen alene vedrører prøve i dele af uddannelsen, som har været tilrettelagt efter internationaliseringsbestemmelsen i bekendtgørelsens § 37, stk. 1. I normalsituationen, hvor linjefagsholdene består af danske studerende, er såvel undervisnings- som prøvesproget dansk i alle linjefag. I linjefaget engelsk undervises der således i engelsk, men undervisningssproget og prøveafholdelsen er principielt dansk.

Hver enkelt eksamen på et andet sprog end dansk skal godkendes af Undervisningsministeriet. Denne eksamen skal være identisk med den tilsvarende eksamen på dansk. Det betyder i realiteten, at det ikke kan lade sig gøre at trække STÅ for Erasmusstuderende, som kun opholder sig på institutionen i under et halvt år. Det skal desuden godtgøres, at de lærere, der underviser på fremmedsprog, er kompetente hertil.

§ 60. Uddannelsesinstitutionen kan efter en konkret og individuel vurdering godkende, at gennemførte uddannelseselementer fra en dansk eller udenlandsk videregående uddannelse, der er bestået efter reglerne herom, træder i stedet for uddannelseselementer eller dele heraf omfattet af denne bekendtgørelse. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelsesdele.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan fritage den studerende for dele af uddannelsen, når det dokumenteres, at den studerende gennem uddannelse eller på anden måde har opnået tilsvarende kvalifikationer.

Kommentar: Det er institutionens ansvar at anerkende eksaminer, der er bestået i udlandet. Stk. 1 kan give visse vanskeligheder ved afholdelse af eksamen for studerende, som har godkendt uddannelseselementer, der er en del af et fag ved den danske læreruddannelse. Disse vanskeligheder vedrører afholdelse af en prøve for den enkelte i forhold til et hold, hvor én eller nogle få studerende kun skal eksamineres i en delmængde af pensum. Problemet kan evt. løses via en afløsningsopgave, da det jo er vigtigt, at eksamen afholdes og består både af hensyn til den enkeltes eksamen og STÅ-produktionen.

CIRIUS er en statslig styrelse for
internationalisering af uddannelser og læringsmiljøer

www.ciriusonline.dk

ISBN NR: 978-87-90021-46-7